

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ LABORATUVAR UYGULAMALARI
USUL VE ESASLARI
BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

MADDE 1- Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü derslerinin Laboratuvar Uygulamalarına yönelik uyulması gereken kural, usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü derslerinin Laboratuvar Uygulamalarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Marmara Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Kanunu hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) **Fakülte:** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- b) **Dekan:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- a) **Bölüm Başkanı:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanını,
- b) **Öğretim Elemanı:** Dersin sorumlu öğretim elemanını
- c) **Klinik Rehber Hemşire:** Beceri laboratuvarlarında öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıran, mesleki gelişimini destekleyen, klinik hemşire eğitim programını başarıyla tamamlayan hemşireyi,
- d) **Laboratuvar:** Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi içerisinde öğrencilerin aldıkları teorik bilgiyi, beceri kazanımlarına dönüştürmelerini sağlayan alanı
- e) **Laboratuvar Uygulaması:** HEM1005 Sağlık Tanılaması, HEM1020 Hemşirelik Esasları Stajı, HEM2017 İç Hastalıkları Hemşireliği Stajı, HEM2018 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Stajı, HEM3021 Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Stajı, HEM3026 Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Stajı, HEM4019 Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı ve HEM4023 Halk Sağlığı Hemşireliği Stajı dersleri kapsamına dahil edilen laboratuvar uygulamasını ifade eder.
- f) **Tıbbi atık:** Uygulamalar esnasında hasta kaynaklı olabileceği varsayılan uygulama maketine temas eden atıkları,
- g) **Delici/kesici atık:** Beceri uygulamaları esnasında bistüri, iğne ucu, cam vb. gibi delici ve kesici materyalleri tanımlar
- h) **OSCE:** Yapılandırılmış Nesnel Klinik Sınav (Objective Structured Clinical Examination)
- i) **HUÇEP:** Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı

İKİNCİ BÖLÜM

LABORATUVAR UYGULAMALARI ÖNCESİ, SIRASI VE SONRASINA İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERE YÖNELİK LABORATUVAR KURALLARI

Laboratuvar Kuralları

MADDE 5- Laboratuvar Uygulamaları Öncesi

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Öğrencileri, öğretim elemanı ve klinik rehber hemşire sayısına göre gruplara ayırır.
- 2) Laboratuvar uygulamasında görevli öğretim elemanları ve klinik rehber hemşireleri belirler. Öğrenci grupları ile eşleştirir. Çalışılacak laboratuvar alanı belirlenerek laboratuvar çalışma çizelge/programını hazırlar.
- 3) Öğrencilerin erişimi için laboratuvar dersinde yapılacak olan uygulamaların işlem basamaklarını gösteren laboratuvar beceri kontrol listelerini, dönem başında laboratuvar uygulama rehberi ya da haftalık olarak laboratuvar dersi öncesi beceri listeleri şeklinde öğrencilerle mail yolu ile paylaşır.
- 4) Öğrencilere laboratuvarda öğretilecek becerilere ilişkin uygulama video linkleri hakkında bilgilendirme yapar.
- 5) Laboratuvar çalışma çizelge/programının öğrencilere duyurulmasını sağlar.
- 6) Planlanan beceri uygulaması için gerekli araç ve gereçleri kontrol eder ve laboratuvar düzenini sağlar.
- 7) Laboratuvar çalışma çizelgesinde kendi modülündeki uygulama/işleme ilişkin gerekli araç, gereç, malzeme hazırlayarak öğrencinin kullanımına sunar.
- 8) Kullanılacak olan malzemelerin çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
- 9) Öğrencilere kuralları açıklar ve öğrenci bu kuralları okuyup kabul ettiğini taahhüt eder.

Öğrencinin Yükümlülükleri

- 1) Laboratuvar uygulaması için gerekli olan bilgi ve beceriye ilişkin öğretim elemanı/klinik rehber hemşire tarafından talep edilen ön hazırlıkları (beceriye ilişkin teorik bilgiyi tekrar etme, beceri listelerini çalışma, beceriye ilişkin uygulama videolarını izleme) yapar.
- 2) Öğretim elemanının kendisinden istediği araç ve gereçleri (beceri kontrol çizelgesi, önlük, steteskop, ışık kalemi, kalem, not defteri vb) ve kaynakları (kitap, makale) yanında bulundurur.
- 3) Yapılacak uygulama için gerekli malzemenin hazırlanmasından ilgili dersin öğretim elemanının görevlendirdiği öğrenci sorumlu olur.

MADDE 6- Laboratuvar Uygulamaları Sırası

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Öğrencileri belirlenmiş laboratuvar çalışma çizelge/programı doğrultusunda laboratuvara alır.
- 2) Laboratuvar uygulamalarına belirtilen zamandan geçerli bir mazereti bulunmaksızın 15 dakikadan fazla geç gelen öğrenci uygulamaya alınmaz ve geç kaldığı uygulama süresince devamsız sayılır.
- 3) Laboratuvar uygulamalarına beyaz önlük ile katılır.
- 4) Öğrencilerin laboratuvara hazır oluşlarını (beceri kontrol listeleri, önlük vb) kontrol eder.
- 5) Beceriye bir kez öğrencilere demonstrasyon yöntemi ile anlatır.
- 6) En az bir kez uygulamayı maketler üzerinde denetir, eksiği olanlara tekrar uygulama yaptırır.

- 7) Her öğrencinin uygulamalara eşit katılımını takip eder.
- 8) Öğrencilere uygulama bitiminde geri bildirim verir.
- 9) Her türlü araç ve gerecin dikkatli bir şekilde kullanılmasını denetler.
- 10) Laboratuvar eğitiminde kullanılan malzemelerden tıbbi atık durumunda uygun atık kutusuna atar ya da imhasını sağlar /denetler.

Öğrencinin Yükümlülükleri;

- 1) Laboratuvar uygulamalarına, öğretim elemanının duyurduğu tarih ve saatler arasında katılır.
- 2) Beceri laboratuvarında yapılan uygulamalarda beyaz önlük giyer ve öğrenci kimlik kartını takar, kişisel eşyalarını (palto, ceket, çanta vb.) laboratuvara getirmez. Bunun için laboratuvar katında kendilerine ayrılmış öğrenci dolaplarını kullanabilir.
- 3) Laboratuvar ortamında eğitimcileri ve arkadaşları ile profesyonel bir iletişim kurar ve sürdürür. Laboratuvar uygulamalarında diğer öğrencileri rahatsız etmeyecek şekilde davranır.
- 4) Uygulama sırasında öğretim elemanının/ klinik rehber hemşirenin kendisinden istediği görevleri zamanında, istenilen şekilde ve eksiksiz yapar.
- 5) Uygulama sonunda öğretim elemanı/ klinik rehber hemşireye geri bildirim verir.
- 6) Kullanılan malzemeleri uygun atık kutusuna atar. Laboratuvarların kullanımını esnasında ortamda olan kimsenin zarar görmemesi için tıbbi atık kutusu ve delici/kesici atık kutusunu kullanır.
- 7) Kullanılan alkol, batikon, kayganlaştırıcı jel, vb. solüsyonlarla çalışırken ellerini yüze, göze ve ağıza sürmez.
- 8) Görevli izni olmadan malzemeleri laboratuvar dışına çıkaramaz.
- 9) Uygulama ve senaryo kapsamında gerekmedikçe, laboratuvardaki yataklara ve sedyelere oturulmaz ve yatılmaz.
- 10) Laboratuvar uygulamaları sırasında meydana gelen herhangi bir kaza durumunda öğretim elemanını bilgilendirir ve laboratuvar esnasında oluşan kazayı belgelemek üzere gerekli belgeleri/formları öğretim elemanı ile birlikte doldurur.
- 11) Laboratuvara yiyecek ve içecek ile girmez.
- 12) Laboratuvar alanlarında cep telefonlarını kapalı tutar veya sessiz konuma getirir.
- 13) Tırnaklar kısa ve ojesiz olarak uygulamaya gelinir, uzun saçlı öğrenciler saçlarını toplar. Yüzük, kolye, bileklik gibi takılar çıkartılır.
- 14) Laboratuvar alanlarında izinsiz fotoğraf çekimi, ses ve görüntü kaydı almaz, yayınlamaz ve paylaşmaz. Uygulama yapılan kurum ile ilgili verilerin gizliliğini ihlal edebilecek davranışlarda bulunmaz.
- 15) Öğretim elemanının/ klinik rehber hemşirenin iznini almaksızın laboratuvar yerinden ayrılamaz, terk edemez.
- 16) Laboratuvar uygulamaları sırasında sağlık sorunları nedeniyle uygulamaya katılmayacağı durumda mazeretli sayılabilmesi ve katılmadığı laboratuvar uygulamasını tamamlayabilmesi için hastalığını sağlık kurum ve kuruluşlarından aldığı bir raporla belgelendirmesi gerekmektedir.
- 17) Eksik kalan uygulamalarını takip etmek ve tamamlamak için ilgili öğretim elemanı ile birlikte bir plan yapmak ve plana uymakla yükümlüdür.
- 18) Öğretim elemanlarının rehberliğinde aktif olarak uygulamalara katılır ve sorumluluk alır.
- 19) Öğrenci her türlü araç ve gerecin dikkatli bir şekilde kullanılmasına özen gösterir. Araç-gereçlerin zarar görmesi ya da kaybolması durumunda sorumluluk kendisinde ise zararı karşılar.
- 20) Uygulamalar sonrası laboratuvarı temiz ve düzenli bırakır.

MADDE 7- Laboratuvar Uygulamaları Sonrası

Öğretim Elemanının Yükümlülükleri

- 1) Uygulamada kullandığı malzemeleri gerekli yerlerine kaldırır.
- 2) Sarf malzemelerin atılmasını sağlar, tekrar kullanılacak malzemeleri temizleyerek dolaba kaldırır.
- 3) Eksik malzemeleri belirler ve listeleyerek anabilim dalı başkanlığına iletir.
- 4) Bozulan veya kırılan bir malzeme varsa tutanak tutar ve anabilim dalı başkanına iletir.
- 5) Laboratuvardaki demirbaş malzemeler ve cihazları kontrol eder, bakımlarını yaptırır.
- 6) İlgili kayıtları laboratuvar kayıt defterine tutar.
- 7) Laboratuvar kullanımından sonra kapıyı kilitler.
- 8) Laboratuvarın temizlenmesi gerektiğinde, bunu personele bildirir.
- 9) Tıbbi ve genel atıkların uygun şekilde atılmasını kontrol eder.
- 10) Yıkanması gereken çarşaf, pike vb. ilgili personele iletir.
- 11) Gelen malzemeleri istem yapılan listeye göre teslim alır.

Öğrencinin Yükümlülükleri

- 1) Laboratuvar uygulamaları sonrası kullandığı malzemeleri toplar.
- 2) Kullanılan koltuk, sandalye, tabure gibi araç gereçleri uygulama sonrası eski düzenine tekrar getirir.
- 3) Laboratuvar dersi çıkışı Laboratuvar uygulaması yoklama listesine imza atar.

Devam Zorunluluğu

MADDE 8- (1) Laboratuvar uygulamalarının tamamına katılmak zorunludur.

Ders saati dışında laboratuvar kullanımı

MADDE 9 – (1) Sağlık problemi ve birinci derece yakınına kaybeden öğrenciler kanıt sunması halinde katılmadığı uygulamalar için telafi uygulamasına alınır. Öğrencilerin planlanmış laboratuvar uygulamaları dışında, kendini yetersiz veya eksik hissettiği uygulamalar için dersin öğretim üyesi ile planlama yapılır.

Laboratuvarın Değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Laboratuvar uygulama sınavı, Marmara Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğindeki sınav esasları doğrultusunda gerçekleştirilir.

(2) Dönem sonunda laboratuvarda öğretilen becerilerden öğrencilere laboratuvar ortamında Yapılandırılmış Nesnel Klinik Sınav (OSCE) yapılır. OSCE sınav notu staj geçme notuna %30 oranında yansır.

(3) Öğrenciye ait uygulamanın değerlendirme notları yarıyıl sonu sınavının yapılacağı tarihten önce öğrenciye iletir.

Olağanüstü Durum Halinde Yapılamayan Laboratuvar Uygulamaları:

MADDE 11- Deprem, sel, yangın gibi doğal afetler ve pandemi halinde yapılamayan laboratuvar uygulamaları için takip eden en uygun zamanda telafi laboratuvar uygulamaları programı planlanır ve uygulanır.